

Informasjon om bispekandidater

Bård Mæland

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger bispedømmeråd

Bispenominasjon i Stavanger

curriculum vitae

NAVN: BÅRD MÆLAND

PERSONLIGE OPPLYSNINGER

Fullt navn: Bård Mæland

Fødselsdato: 16.11.1968

Adresse: Maltheaugbrautene 7, 4046 Hafrsfjord

Mobiltelefon: 40406029

E-post: bard.maeland@vid.no

Nåværende stilling: Prorektor for forskning/ professor i systematisk teologi ved VID vitenskapelige høgskole

Ordinasjonsdato: 18.06.1995

Ordinasjonssted: Oslo domkirke

UTDANNING

Årstall	Studium	Stuedsted
1994	Cand.theol.	Det teologiske Menighetsfakultet
1995	Praktikum	Det teologiske Menighetsfakultet
2001	Dr.theol.	Det teologiske Menighetsfakultet

ANDRE KURS OG ANNEN FAGKOMPETANSE MED RELEVANS FOR BISPETJENESTEN

2005: Tilkjent professorkompetanse.

ARBEIDSERFARING

Årstall	Stillingsbetegnelse	Arbeidsgiver
1995-1996	Regimentsprest, vernepliktig	Forsvaret/Våpenteknisk regiment, Helgelandsmoen
1996	Bataljonsprest	Forsvaret/NORBATT/UNIFIL (Sør-Libanon)
1997-2002	Krigsskoleprest	Forsvaret/Krigsskolen
2002-2006	Stabsprest/forsker	Forsvaret/Feltprosten

2004-2005	Fung. sjef for Feltprostens fagavdeling	Forsvaret/Feltprosten
2005-2015	Professor i systematisk teologi	Misjonshøgskolen
2006-2008	Professor II	Stavanger Universitetssjukehus
2010-2015	Rektor	Misjonshøgskolen
2016-	Prorektor for forskning/ professor i systematisk teologi	VID

RELEVANTE VERV

Årstall	Verv/rolle	Kommentar
1993	Redaktør Ung Teologi.	
1997-2001	Redaktør av og initiativtaker til <i>Pacem: Militær tidsskrift for etisk og teologisk refleksjon</i> , utgitt av Feltprestkorpset.	
2000(2)-2009	Redaktør og grunnlegger av <i>Journal of Military Ethics</i> (Routledge).	
2003-2005	Styret for Misjonshøgskolen; fast møtende varamedlem.	
2003-2005	Kirkekomitéen, Bergen Domkirke; leder.	
2004-2007	Teologisk nemnd, Mellomkirkelige Råd; medlem.	
2005-2016	Lærenemda, Den norske kirke; varamedlem.	
2007-2010	Styret for NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen); varamedlem.	
2006-2008	Klinisk etikk-komité, Stavanger Universitetssjukehus; medlem.	
2006-	Forskningsetisk utvalg, Universitetet i Stavanger; medlem og leder (2015-).	
2007-2014	Representantskapet, Institutt for Sjelesorg; medlem.	
2010-	Kirkemøtet, Den norske kyrkje; delegat fra MHS (2010-15) og VID (2016-2019).	
2011-2013	Etisk råd for forsvarssektoren; medlem.	
2014-2022	Commission for World Mission and Evangelism, World Council of Churches; medlem	
2015-	Stiftelsen Stavanger Aftenblad; styremedlem.	
2016-	Den nasjonale forskerskolen Religion-Values-Society; styreleder.	

VIKTIGE PUBLIKASJONER

Bøker

1. *Rewarding Encounters: Islam and the Comparative Theologies of Kenneth Cragg and Wilfred Cantwell Smith*, London: Melisende, 2003 (publisering av doktoravhandlingen).
2. *Skadeskutt idealisme: Norsk offisersmoral i Kosovo*, Bergen: Eide forlag, 2004 (publisering av postdoktor-arbeid).
3. *Militæretikk*, antologi, redigert (med Nils Terje Lunde), Trondheim: Tapir Akademiske, 2006.
5. *Økoteologi: Kontekstuelle perspektiver på miljø og teologi*, antologi, redigert (med Tom Sverre Tomren), Trondheim: Tapir, 2007.
6. *Grensesprengende: Om forkynnelse for ungdom 15-18 år*, antologi, redigert (med Hans Austnaberg). Tapir: Trondheim 2009.
7. *Enduring Military Boredom: 1750 to Present*, skrevet med Paul Otto Brunstad, Basingstoke: Palgrave 2009.
8. *Culture, Religion, and the Reintegration of Female Child Soldiers in Northern Uganda*, antologi, redigert, New York; Geneva: Peter Lang, 2010.

Utvalgte faglige artikler siste ti år (2006-2016)

1. "Bønn med sordin? Interreligiøs bønn og teologisk risiko", *Tidsskrift for Teologi og Kirke*, 77:1 (2006), 2-19.
2. "Produktivitet og etikk i pasientbehandlingen", i: Leif Jon Paulsen et al, *Sykehuspresten: Hverdagen og håpet*, ss. 157-168, Stavanger: Stavanger Universitetssjukehus/Hertervig Forlag (festskrift til Leif Lie-Bjelland).
3. "Fred – det guddommelige håndtrykk", i Kaufman, Tone Stangeland og Birgitte Bjørnstad Sæbø (red.), *De store ordene – en antologi*, (Oslo: Luther forlag, 2006), ss. 240-246.
4. "Kirke og kjedsomhet", *Tidsskrift for Teologi og Kirke*, 78:1 (2007), 2-18.
5. "Lukkende og åpne: Forkynnelse i et informasjonstrett samfunn", *Halvårstidsskrift for praktisk teologi* 24:1(2007), 56-63.
6. "Økoteologi, konsumpsjon og kjedsomhet", i Mæland, Bård og Tom Sverre Tomren (red.), *Økoteologi: Kontekstuelle perspektiver på miljø og teologi* (Trondheim: Tapir, 2007), ss. 127-140.
7. "Interpreting strange texts: Hermeneutics as distance overcoming", i K. Holter (ed.), *Interpreting Classical Religious Texts in Contemporary Africa* (Nairobi: Acton Publishers, 2007), pp. 35-45.
8. "The plural significance of Jerusalem: Kenneth Cragg's theological vision ex infra", *Studia Theologica - Nordic Journal of Theology* 61:2 (2007), 140-162.
9. "En frastøtende indre fiende: Kjedsomhet mellom det sivile og militære", *1066 – Tidsskrift for historisk forskning*, 2008 (1), 14-25.
10. "Forkynnelsens imaginasjon og misjon: Samtale og fortelling som perspektivutvidelse", i Austnaberg, Hans og Bård Mæland (red.), *Grensesprengende: Om forkynnelse for ungdom 15-18 år* (Trondheim: Tapir, 2009), ss. 115-129.

11. "Disneyland eller Tsjernobyl? Etske perspektiver på globaliseringen", *Tidsskrift for Teologi og Kirke*, 81:1 (2010), 3-18.
12. "Forestillingskrefter og trosforestillinger: Om barns imaginasjon", *Prismet* 61:1 (2010), 5-17.
13. "Drepende kjedelig – Om militær kjedsomhet", sammen med Paul Otto Brunstad, *Minerva* 86:2 (2010), 45-49.
14. "Constrained but not choiceless: On moral agency among child soldiers", in Bård Mæland (ed.), *Culture, Religion, and the Reintegration of Female Ex-Child Soldiers in Northern Uganda* (New York; Geneva: Peter Lang, 2010), 57-74.
15. "Hva skal presten ligned med? Om muligheter og grenser for pastoralteologisk imaginasjon", *Halvårstidsskrift for praktisk teologi* (2010), 27:1(2010), 51-61.
16. "Når imperiet rakner og kirkene marginaliseres: Kirkelig reimaginasjon i imaginasjonsalderen", *Halvårstidsskrift for praktisk teologi* (2010), 27:2(2010), 23-34.
17. "Kampen om gudsforestillingene: Om kreativitet i teologisk forskning og forskerrekruttering", i Jan-Olav Henriksen og Atle O. Sjøvik (red.), *Livstolkning i skole, kultur og kirke*, festskrift til Peder Gravem (Trondheim: Tapir, 2010), 113-124.
18. "Misjon for miljø? Norske misjonsledere og miljø", *Nytt norsk kirkeblad* 40:6 (2012), 5-9.
19. "A free-wheeling breath of life? Discerning the *missio spiritus*", *International Review of Mission* 102:2 (2013), 137-147.
20. "The agency of child soldiers: Rethinking the principle of discrimination" (sammen med Tor Arne Berntsen). I Allhoff, Fritz, Nicholas G. Evans & Adam Henschke (eds.), *Routledge Handbook of Ethics and War: Just War Theory in the 21st Century* (Routledge, 2013), 273-283.
21. "Å skape noe større: Praktiske og teoretiske perspektiver på moralsk imaginasjon", *Teologisk tidsskrift* 3:1 (2014), 33-50.
22. "Misjonens forgrønning – norske og økumeniske perspektiver", *Luthersk kirketidende*, nr 3 (2014).
23. "Escape and experiment: Perspectives on urban spirituality", Thor Strandenæs and Knut Alfvåg (eds.), *Urban Christian Spirituality: East Asian and Nordic Perspectives*, Geneva/New York: Peter Lang, 2015, 49-65.
24. "No job for a soldier? : Military ethics in peacekeeping operations" in James Turner Johnson, *Ashgate Research Companion of Military Ethics*. Ashgate. 2015, 295-206.
25. "Dialog som «misjon light» eller misjon som «dialog light»? Eksempler fra Areopagos og Det Norske Misjonsselskap", Anne Hege Grung and Sven Thore Kloster (ed.), *Dialogteologi på norsk*. Verbum Akademisk, 2016, 260-278.
26. "Together Towards Life and the challenge of missional formation", in Kenneth R. Ross et al. (ed.), *Ecumenical Missiology: Changing Landscapes and New Conceptions of Mission*, Regnum 2016, 551-563.

SPRÅK

Norsk, bokmål: Morsmål

Norsk, nynorsk: Behersker dette, men vil trenge oppfrisking før aktiv bruk.

Engelsk: Svært gode muntlige og skriftlige ferdigheter. Jeg har hatt forskningsopphold ved University of

Oxford (1999-2000) og Luther Seminary, St. Paul, USA (2009-2010).

Tysk: Tilfredsstillende muntlige og skriftlige ferdigheter; gode leseferdigheter. Jeg har hatt stipendopphold under teologistudiet i både Tyskland (Neuendettelsau, 1991) og i tysktalende Sveits (Basel, 1994).

ANDRE OPPLYSNINGER, PROSJEKTER E.L.

1998	Deltakelse i utarbeidelsen av Forsvarets verdigrunnlag
2007-2002	Prosjektleder for et større NUFU-støttet forskningsprosjekt om reintegrasjon av tidligere barnesoldater i Nord-Uganda og D.R. Kongo.
2001	Tildelt «Asle Enger Award for Achievements in Military Ethics», ACCTS (Association for Christian Conferences, Teaching and Service).
2001	Prisoppgave, Sjømilitært Samfund, 2001, sølvmedalje.
2004	Tildelt prisen «Fangenes testamente» for forskning og undervisning i militæretikk i Forsvaret, samt etablering av tidsskriftene <i>Pacem</i> og <i>Journal of Military Ethics</i> .
2011-13	Fast gjestekommentator, Stavanger Aftenblad, «side 3».
2014-2016	Arbeid med fusjon av Diakonhjemmet høgskole, Misjonshøgskolen, Haraldsplass diakonale høgskole, Høgskolen Betanien og Diakonova til VID vitenskapelige høgskole (1.1.16-).

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger bispedømmeråd

Bispenominasjon i Stavanger

svar på spørsmål

NAVN: BÅRD MÆLAND

1. HVA GIR DEG LYST TIL Å BLI BISKOP I STAVANGER BISPEDØMME?

Først og fremst ønsker jeg å bidra med godt, kirkelig og åndelig lederskap i bispedømmet i en tid med mange og nokså krevende utfordringer, og med omstillinger som både pågår er og forventet. Derest har jeg lyst til å bli bedre kjent med og bekrefte alt det gode arbeidet jeg vet skjer rundt i menighetene. Til slutt har Stavanger bispedømme gode proster og en dedikert bispedømmeadministrasjon som jeg gjerne spiller på lag med.

2. HVORDAN VIL DU KARAKTERISERE DEG SELV SOM PERSON?

De som kjenner meg godt, enten privat eller yrkesmessig, vil nok fort bruke flere av disse beskrivelsene: At jeg er utadvendt, engasjert, målrettet, nyskapende, krevende, setter ting i et større perspektiv, har sterk gjennomføringsevne og mye arbeidsglede. Jeg tror også jeg har en viss innsikt i de sider ved meg selv som kan oppleves utfordrende av omgivelsene, og mener også å ha evne til å balansere krevende arbeidsoppgaver med varierte former for adspredelse.

3. HVILKET KJENNSKAP HAR DU TIL BISPEDØMMET OG DE KRISTNE OG KULTURELLE TRADISJONENE HER?

På bakgrunn av at jeg har tilbrakt mye tid på Jæren i oppveksten (mammass slekt), og har bodd i Stavanger siden 2006, har jeg et nært og langvarig kjennskap til bredden av kirke-, kultur- og samfunnsliv i regionen. Stavanger bispedømme fremstår for meg som et særlig interessant bispedømme når det gjelder kombinasjonen av historiske linjer tilbake til den første kristne påvirkningen av området, den rollen som haugianisme og brødremenighet spilte på 1800-tallet, Stavanger som et kraftsenter for misjon, siste tiårs fokus på kirkebygging og menighetsutvikling, og mangfoldet av migrantmenigheter i nyere tid. Med god kirkesøkning og menighetenes ofte sterke posisjon i lokalsamfunnene, fremstår bispedømmet for meg som en vital, tydelig, åpen og globalt orientert folkekirke; et «fotavtrykk» det er verdt å løfte frem enda tydeligere.

4. BESKRIV KORT DIN TEOLOGISKE PROFIL OG DITT STÅSTED I DEN NORSKE KIRKE?

Troen på den treenige Gud; som skaper og opprettholder, som frelser og frigjør, og som livgiver og kraft, både i kirken og i hele verden, har preget meg som prest og teolog siden studietiden. Jeg mener dette er den mest perspektivrike måten å uttrykke forankringen min i Skrift og bekjennelse på. Som forkynner og teolog har jeg også et sterkt ønske om å nyformulere den kristne tro. Teologiske synspunkter, forkynnelsen og kirkelig arbeid må innrettes slik at evangelieformidling og teologi fremstår som ferskvare, at mennesker settes fri og at det skapes en kultur i menighetene som bæres av andre verdier enn sosial og annen vellykkethet.

5. HVA ER KJERNEN I DIN FORKYNNELSE?

At Gud gjennom Jesus Kristus gir oss nye, og mye større perspektiver på livet og døden enn vi ellers ville hatt.

6. HVA ER KIRKENS HOVEDUTFORDRINGER I DAG, OG I TIDEN FRAMOVER, SLIK DU SER DET?

Kirkens stående kall, og hovedutfordring, er først og fremst å være kirke. Kirken skal forkynne evangeliet raust og innbydende, feire gudstjenester og søke rastløst utover seg selv i ord og handling som kan forandre menneskers liv. Evner kirken dette, oppfyller kirken sin sendelse og misjon fra Gud til verden. Av mer konkrete utfordringer som krever kirkens oppmerksomhet i lang tid fremover, er det særlig rekrutteringssituasjonen og ungdoms og unge familiers deltakelse i kirkens tro og liv som opptar meg. Negative trender kan påvirkes, noe det også finnes gode eksempler på. Det er likevel påkrevd med et langsiktig og dyptpløyende arbeid, og en kirkelig «omstilling av innstillingen». En slik dugnad kan først få full effekt dersom kirkens medarbeidere, menigheter og kirkeledelse får en omforent situasjons- og oppgaveforståelse, og at menneskelige og andre ressurser sikres og omprioriteres.

7. HVILKE VISJONER HAR DU FOR STAVANGER BISPEDØMME OG DEN NORSKE KIRKE FRAMOVER?

Det viktigste for meg er at kirken i Rogaland, som i resten av Norge, fremstår med et friskt og troverdig vitnesbyrd om evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling, og at kirken blir så tilgjengelig i lokalsamfunnene at mange nye mennesker stadig kommer i kontakt med kristen tro og kirkens globale fellesskap. I disse møtene håper jeg at mange vil oppleve det som er Den norske kirkes visjon, som er en god visjon: «Meir himmel på jorda». I denne er både nåde, frimodighet, de store livsperspektiver og en kirkelig vilje til å bety en forandring for enkeltmennesker og samfunn flott uttrykt. Mer konkretisert, kan mine visjoner formuleres slik:

- At gudstjenestedeltakere opplever at gudstjenestene utfordrer og beveger, samtidig som de også gir hvile og kraft.
- At mennesker som opplever seg ekskludert eller marginalisert i samfunnet eller i kirken, blir sett og bekreftet og finner en naturlig plass i menighetsfellesskapet.
- At kirken fremstår som tillitsvekkende og tydelig på «Det store torget», gjennom alt fra kulturarbeid, religionsdialogarbeid, i media og gjennom den diakonale og pastoral tjenesten ved institusjoner som sykehus, universitet/høgskole, forsvar og fengsel.
- At det blir attraktivt å jobbe i kirken enten som første, andre eller tredje arbeidserfaring (og vi kan gjerne snakke om kall!).
- At kirken forsterker relasjonene til våre søsterkirker i den store verden, i Europa og i Norge. Kirken er én, og vi er solidarisk forpliktet på hverandre. Her bør Stavanger være et foregangsbispedømme!

8. HVA ER DIN FORSTÅELSE AV BISKOPENS ROLLE I KIRKEN?

Biskopen skal se til at menighetene og medarbeiderne lokalt og regionalt fremstår samlet og med et vitnesbyrd om Jesus Kristus som er troverdig og har den tyngden som livets dypeste behov krever for enkeltmennesker og samfunnet. Biskopen har et særlig ansvar for å ta vare på kirkens lære og for å arbeide for kirkelig enhet, både internt i Den norske kirke og i forhold til søsterkirker lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt. Slik blir biskopen et viktig bindeledd mellom den lokale og globale kirke. Biskopen bør i tillegg til et godt tilsyn (se nedenfor), også ha et godt «kringsyn» for å løfte frem utfordringer som kirken enten i bispedømmet eller og nasjonalt bør arbeide med. Dette gjelder særlig der hvor livet på ulike måter er truet og mennesker og skaperverk overkjøres av

storsamfunnet, eller av andre aktører. Som leder av prestedtjenesten, skal biskopen ha en særlig oppmerksomhet rettet mot prester og proster, herunder å stimulere til teologisk refleksjon og kompetanseutvikling, arbeidsglede og generelt godt lederskap i menighetene.

9. HVA VIL DU LEGGE MEST VEKT PÅ FOR Å IVARETA BISKOPENS ROLLE SOM KIRKELIG LEDER MED TILSYNSANSVAR I BISPEDØMMET?

Tilsyn handler i bunn og grunn om å utøve et godt åndelig og kirkelig lederskap. Tilsynet ivaretas i vår kirke av særlig nasjonale og regionale aktører. Biskopens tilsyn er en «syns-tjeneste» som forutsetter gode anledninger til å se hva som faktisk skjer i menighetene og i tjenesten til prester, diakoner og kateketer. På denne måten kan biskopen bekrefte, drøfte, veilede, og unntaksvis korrigere, og i siste instans: gi bindende pålegg, inklusive å trekke tilbake rettigheter. I slike tilfeller vil det være viktig med ryddige og dokumenterte prosesser, og at forhold som skal tas tak i, ikke får ulme uten biskopens (eller prostens) inngripen. Biskopen utøver tilsynet også gjennom egen forkynnelse og sakramentsforvaltning, og vil da på en særlig måte ha en modellerende og kulturbyggende funksjon. Et godt tilsyn fordrer en god kultur for både refleksjon og korreksjon, gode kommunikasjonslinjer og ikke minst: gode møteplasser. Visitasene forstått som intensiverte møtepunkter mellom biskop, menigheter og kirkelige tilsatte, vil for meg være viktige «syns-reiser» i bispegjæringen. For øvrig oppfatter jeg som entydig positivt den rollen prostene i dag spiller for/i biskopens tilsyn.

10. HVORDAN VIL DU SOM BISKOP I STAVANGER BISPEDØMME IVARETA DET TEOLOGISKE MANGFOLDET I BISPEDØMMET?

Jeg opplever meg som trygg i forhold til egen teologisk profil og overbevisning i enkeltspørsmål, selv om det også er mange spørsmål jeg har reflektert mindre over. Det vil være en naturlig side ved biskopens tilsyn og presteledelse å legge til rette for teologisk refleksjon om spørsmål som enten krever vedvarende refleksjon, eller som krever belysning før enten biskopen eller andre treffer beslutninger. I dette perspektivet vil teologisk mangfold være viktig for å opplyse og belyse sakene. Å utvikle en god kirkelig uenighetskultur er også noe jeg vil se frem til å bidra til, og som jeg har forsøkt å skape som rektor ved MHS. Se ellers 9 og 11.

11. HVORDAN FORHOLDER DU DEG TIL AT DET I DEN NORSKE KIRKE ER TO SYN PÅ KIRKELIG VIGSEL AV LIKEKJØNNEDE, OG HVORDAN VIL DU SOM BISKOP FORHOLDE DEG TIL DEM SOM IKKE HAR SAMME SYN SOM DEG?

Jeg støttet i vår vedtaket som ble gjort i Kirkemøtet i år. I 2014 stod jeg selv bak et annet kompromissforslag. I tillegg til å støtte kirkemøtevedtaket, har jeg selv vært gjennom en lengre runde i «tenkeboksen» som gjør at jeg i dag mener det er teologisk forsvarlig at homofilt samlevende som ønsker en livslang, forpliktende ramme rundt sitt samliv, får inngå ekteskap i våre kirker. Jeg har lenge hatt et tvi-syn i denne saken, men har konkludert med at ekteskap for likekjønnede gir en ramme for kjærlighet og forpliktelse som reflekterer grunnleggende sider ved hvordan Gud i sin kjærlighet relaterer seg til oss mennesker, og at en utestengelse av homofile i praksis bidrar til fortielse og stigmatisering, at dette er moralsk problematisk, og det motsatte av den oppreisning og det livsmot som evangeliet skulle bidra til. På bakgrunn av min egen prosess og den respekt jeg har for andres dype og legitime overbevisning i dette spørsmålet, vil jeg som biskop ta initiativ til å fortsette refleksjonen om disse spørsmålene. I Stavanger bispedømme opplever jeg at dette er et særlig krevende spørsmål, både blant vigslende medarbeidere og i en del menigheter. Det vil være min holdning at biskopen og andre leke og vigslende ledere må bidra til en saklig og respektfull samtale om både erfaringer og sak.

12. HVA KAN DU MED DIN KOMPETANSE TILFØRE BISPEKOLLEGIET OG BISPEMØTET?

- Bred teologisk kompetanse: Jeg har arbeidet med en bredde av teologiske problemstillinger som bispemøtet enten forholder seg til, eller trolig vil måtte forholde seg til i fremtiden.
- At jeg har lederfaring fra kirkelige utdanningstinstitusjoner, herunder ledelse av omstillinger og fusjon. Dette kan bidra til forsterket kontakt med både kirkelig utdanning og universitets- og høgskolesektoren mer generelt.

13. HVA VIL VÆRE DITT SÆRLIGE BIDRAG INN I BISPETJENESTEN I STAVANGER BISPEDØMME?

Engasjert, trygg og tydelig ledelse i en tid hvor menigheter og kirkelige medarbeidere vil gjennomgå omstillinger på mange områder, og hvor kirkens posisjon og budskap er utsatt.

